

UrbanFestival 2006 - Politike prostora
Zagreb, 7. – 15. rujna 2006.

www.urbanfestival.hr

Info-point: književni klub BOOKSA, Martićeva 14d

PIKNIK
otvorenje UF-a
8. rujna 2006. u 16.00
livada ispred Mamutice, Travno

UrbanFestival se od 2001. u svojih pet izdanja kroz tematske fokuse, izbor programa, ali i specifične organizacijske oblike i eksperimentiranje s istima bavi pitanjima javnosti, a posebno javnoga prostora. U društvenoj klimi pojačane i užurbane privatizacije javnih prostora, odnosno zajedničkih prostora okupljanja, atomizacije društva te vrlo individualizirane, gotovo intimizirane recepcije kulturnih proizvoda, u eri tehnoloških inovacija koje pogoduju i gotovo potiču pasivnost, ključnim se nameće nanovo otvarati i afirmirati mjesta kolektivne konzumacije, mjesta što veće otvorenosti, kao i aktivne participacije što šire publike/javnosti. Poimanje grada kao prostora koji postoji neovisno o objektima i praksama koji su u njega ugrađeni, kao mjesta koje regulira našu svakodnevnicu, grada kao izraza i sredstva državne moći ili surovog interesa kapitala, odlučili smo zamijeniti političkim pojmanjem grada - grada kao mjesta koje uvijek i nanovo proizvode prakse njegovih građana.

Fokus **UrbanFestivala 2006. - Politike prostora** je na prezentaciji i afirmaciji umjetničkih projekata i djelovanja koji - računajući na transformativni potencijal umjetnosti - nude, otvaraju alternativu postojećim urbanim praksama, institucijama, društvenim odnosima. Kako se umjetnička praksa odvija u polju imaginacije, čini se da upravo ona ima potencijal pred-viđanja, mišljenja drugih i drugaćijih odnosa.

Program će se realizirati u javnim gradskim prostorima. Širiti područje djelovanja izvan zaštićenih zidova galerija i kazališta, a s druge strane animirati javne prostore kao prostore su-postojanja, konfrontacije različitih pogleda, pa i mogućih antagonizama.

PROGRAM

konferencija «JAVNI PROSTOR U MIJENI»

Gliptoteka HAZU, 7. i 8. rujna 2006.

Konferencija će okupiti istaknute stručnjake – arhitekte, urbaniste, povjesničare umjetnosti, urbane antropologe, psihanalitičare, teologe, umjetnike, političare i investitore u analiziranju, anticipiranju i osmišljavanju urbanih kretanja u Zagrebu i Hrvatskoj. S obzirom na širinu problematike i opasnost od zastajanja na općim mjestima te s druge strane s obzirom na interdisciplinarni pristup kao mogući smjer, rješenje, odlučili smo se ovu složenu problematiku diskutirati u tri tematska bloka:

- 1) Nestanak javnoga prostora** **7. rujna 2006. u 11.00
- 2) Pozicioniranje i destigmatizacija uloge javne skulpture i spomeničke plastike u domaćem prostoru**
**7. rujna 2006. u 19.00
- 3) Predstavljanje mogućih, inovativnih pristupa i modela suradnje između umjetnika, arhitekata, povjesničara umjetnosti, sociologa, političara, teologa, šire javnosti i ocrtavanje mogućih rješenja.****8. rujna 2006. u 11.00

Konferencija se saziva radi uočavanja i dijagnosticiranja promjena javnog prostora s obzirom na mjesto, sadržaje, namjenu i kontrolu (pr. plaza u shopping centru) tog prostora, odnosno redefiniranje javnog prostora na konkretnim primjerima. U dva dana konferencije će se pokušati, osim analize i valorizacije postojećeg stanja ponuditi moguće perspektive dalnjih oblika javnog prostora i potreba za njima. Je li istodobno s tehnologizacijom našeg svakodnevnog okoliša i pretvaranju planiranih „prirodnih“ gradskih vizura (projektirani parkovi) u medijski pejzaž, promišljanje javne i spomeničke skulpture reverzibilno, dominira li predmodernistička figuracija i realizam, u vladajućem ukusu prevladava li retro-19.st...? Ima li novih planiranih zelenih površina (poput Zelene, ex Lenucijeve potkove), ima li potrebe za njima, što s postojećima (modernistička zgrada ima zelenu površinu kao sastavni dio projekta, "stopalo" zgrade), što sa spomenicima podignutima bez javnog natječaja (kumica na Dolcu?), što s korektnim spomenicima koji ne odgovaraju duhu vremena, je li skulptura danas „proširen medij“, je li tranzicija od konteksta postala konceptom...

organizacija: Gliptoteka HAZU, IX. trijenale kiparstva / UrbanFestival / Nakladništvo Udrženje hrvatskih arhitekata

podrška: Hrvatska sekcija AICA-e

medijska podrška: časopisi «Čovjek i prostor» i «Zarez»

Ligna (Njemačka): RADIO MAMUTICA

8. - 14. rujna 2006.

Travno

intervencija

Logika kapitalizma je logika robe: kamogod stigne sve pretvara u robu - čak su i elektromagnetski valovi između 87,5 i 108 MHz – dakle, FM opseg – pretvoreni u tržiste. Država, crkva i tvrtke u Hrvatskoj takmiče se na ovom tržistu. Svi oni koriste radio za distribuciju dobara: bez obzira na to emitiraju li informacije, spasenje duše, posljednje pop poskočice ili pak poneku protu-informaciju: svi očekuju da slušatelji emitirano ‘primaju’ pasivno i pojedinačno. Organizirani su kao privatne produkcije: ne postoji javni pristup produkcijskim studijima, osim putem poziva slušatelja koji su standardizirani kao i program koji stanica emitira.

Radio Mamutica će otvoriti ‘eter’ javnoj produkciji. Privremena radio stanica ispreplest će se sa svakodnevnicom stambene zgrade Mamutica pozivajući stanare na sudjelovanje. Riječ je o radiju koji ne reprezentira određene interese, već izvodi društveni proces. Slušatelj je aktiviran. Istražujući svakodnevnicu stanara Mamutice, radijska frekvencija postaje javno mjesto za artikulaciju i produkciju želje. Stoga Radio Mamutica propituje tko zauzima javni prostor – te kako bi mogli izgledati modeli drugačiji od modela privatnoga vlasništva.

Ovisno o mogućnostima i ograničenjima takva poduhvata s onu stranu tržišta, Radio Mamutica će razviti niz programa. Radio Mamutica će organizirati recepciju situaciju između nebodera, putem radija stvarajući javne situacije kako bi iritirao uobičajenost svakodnevnice te pokrenuo diskusije. Neki će programi biti intervencijski, neki će pokušati uspostaviti sam radio kao javno mjesto za razmjenu želja koje se tiču stanovanja u Mamutici, neki će biti isključivo glazbeni, a emitirat će glazbu koju druge stanice ignoriraju, a stanari Mamutice bi rado slušali. Kakogod, Radio Mamutica bit će otvoreni proces. Poprilično je nejasno što će biti rezultat. To ovisi o situacijama, željama ljudi – te o represiji koja se može očekivati. Zbog jezične barijere, LIGNA će samo iznositi prijedloge za programe i situacije; umjesto da kontroliraju proces, oni ga žele učiniti mogućim – te će svakako pokušati iznaći strategije izbjegavanja reprezentacije i ostalih komodificiranih struktura.

**Reinigungsgesellschaft (Njemačka): PROMIJENIMO STVARNOST. PREIMENOVANJE
ZAGREBAČKIH ULICA**

8. - 15. rujna 2006.

različite lokacije

urbana intervencija

Projekt njemačke umjetničke skupine *Reinigungsgesellschaft* omogućuje volonterskim inicijativama i nevladnim organizacijama u civilnom društvu stvaranje ideja za nova imena ulica i za predstavljanjem tih ideja u javnom prostoru. To je poziv angažiranim građanima da svoju sadašnjost i budućnost učine vidljivima. Od njih se traži da predlože imena ulica koja bi ocrtavala ciljeve i koncepte volonterskih organizacija i civilnog društva.

Polazište projekta je činjenica da imena ulica uvijek izražavaju posebnu ideju o tome kako bi se povijest ili sadašnjost trebale doživljavati. To postaje očito kada se sjetimo koliko se naziva ulica promijenilo u vremenima društvenih promjena. Međudjelovanje novih i starih, izvornih uličnih natpisa, skrenut će pozornost na trenutna društvena događanja u gradu. Preimenovanjem naziva ulica podiže se razina svijesti za sinergiju i suprotnosti u razvoju društva, na koje preklapanje javnih i osobnih interesa tako snažno djeluje.

Reinigungsgesellschaft (čije se značenje na njemačkom jeziku kreće od doslovног, "servis za čišćenje" do figurativnog, "društvo pročišćenja") je umjetnička skupina koja djeluje na sjecištu umjetnosti i društvene stvarnosti. RG je skupina umjetnika i njihovih suradnika koja surađuje s ljudima iz različitih pozadina, stvarajući platforme za interdisciplinarnе aktivnosti: "Naš način rada temelji se na pozitivnom potencijalu spajanja različitih društvenih sfera." RG je inicijator projekata koji stvaraju nove odnose među ljudima. Na način rada slijedi kognitivni koncept umjetnosti. *Reinigungsgesellschaft* shvaća modernu umjetnost kao katalizatora društvenih i političkih procesa. Martin Keil (1968.) i Henrik Mayer (1971.) osnivači su RG-a.

www.reinigungsgesellschaft.de

Jaka Primorac (Hrvatska): TRAMVAJ GALERIJA

8. rujna - 8. listopada 2006.

jedan od gradskih tramvaja

urbana intervencija

Za vrijeme trajanja **UrbanFestivala** kao propitivanje zagušenja javnog prostora reklamama autorica postavlja izložbu fotografija urbanog sadržaja na mjestima reklama u tramvaju.

Život suvremenog čovjeka zasićen je reklamama. Ni odlazak na javni WC ne može proći bez plakata koji nam govori kako bolje izgledati ili koji ulošci adekvatnije prianjanju gaćicama. Svakodnevna vožnja tramvajem u Zagrebu za oglašivače je također već duže vrijeme prilika za reklamne trikove. Ne samo da se vozimo u "Bananku" ili "Poli", već tijekom vožnje možemo na mini plakatima postavljenim iznad prozora pročitati koliko neki sok sadrži vitamina C ili E, koji mobitel može pohraniti više sličica i sl. Naravno, fenomen komercijalizacije javnog prostora nije jedinstven za Zagreb, on je nusprodukt globalizacijskih procesa i prisutan je i u drugim gradovima širom svijeta. Mnogo je projekata koji su se bavili propitivanjem iskorištavanja (javnog) prostora u javnom transportu na taj način; npr. najdugovječniji je onaj u Londonu, projekt "Poems on the Underground" (1986.-2006.), ali i u Zagrebu (projekt poezije na citylights).

Urbani pejzaži i detalji iz gradske svakodnevnice prikazani na fotografijama posjetiteljima izložbe pružaju mogućnost da nekoliko trenutaka (nekoliko tramvajskih stanica) njihov pogled bude uvučen u grad i prostor, a ne u mogućnost shoppinga.

KUD C3 (Slovenija): ČEKAONICE OSVAJANJA

9. - 15. rujna 2006.

Cvjetni trg, Tkalčićeva, Studentski centar

otvoreno: 9. rujna 2006. u 18.00, Cvjetni trg

instalacija

Kapitalizam i njegovo prisvajanje društvenog prostora i pojedinca, glavna su pitanja tri privremene autonomne zone osvajanja skupine KUD C3 u središtu Zagreba. Masovna proizvodnja i masovno zavođenje kupca te kupovanje kao glavni način provođenja slobodnog vremena, stvaraju subjekt novog, totalitarnog reda. U posljednjih sto godina, to je, samo po sebi, razdoblje optimizacije kapitalizma i najveće pobjede potrošaštva u društvu, arhitektura je pomogla u stvaranju hrama potrošačkog društva - trgovačkog centra.

Mladi slovenski teoretičari, arhitekti i glazbenici kolektiva *KUD C3* postavit će tri instalacije ili tri privremene zone osvajanja u nazužem centru Zagreba. Svaka od tih instalacija prikazivat će novu zonu razumijevanja problematičnih tema suvremenog društva i pokušat će to učiniti izvan polja kapitalizma. Glavne teme čekaonica su vrijednosti, potrošnja te pojedinac kao stanovnik modernoga grada. Nova struktura membrane grada, koju je izgradio *KUD C3* na posebno odabranim točkama centra Zagreba, prikazuje različite odnose između privatnog i javnog prostora koji, kao posljedica prisvajanja kapitalizma, danas nestaju.

Čekaonica na Cvjetnom trgu: Prodavaonica vrijednosti

KUD C3 će u pomodnom centru Zagreba postaviti privremenu autonomnu zonu koja će predstavljati intimni prostor za pojedinca, ali i mjesto na kojem svaki/a posjetitelj/ica može iskazati svoje najintimnije vrijednosti ili želje.

Čekaonica u Tkalčićevu: Rasprodaja

Prilaz elitnom zagrebačkom trgovskom centru Kaptol bit će mjestom tjedne rasprodaje koja će prikazati jedan način razumijevanja kapitalizma - ostvarenje želje.

Čekaonica pred Francuskim paviljonom Studentskog centra: Sajam

Ponosnu arhitekturu paviljona s početka 20. stoljeća, koju danas doživljavamo kao mjesto propadanja sami posjetitelji promijenit će tijekom otvorenja u jednu od glavnih točaka događanja u centru grada.

www.ljudmila.org/kud_c3

Barbara Blasin i Igor Marković (Hrvatska): ŽENSKI VODIČ KROZ ZAGREB

9. - 15. rujna 2006. svakodnevno od 16.00 do 19.00

različite lokacije

ulična akcija

Ženski vodič kroz Zagreb kontinuirani je istraživčako-umjetnički projekt započet 2002./03. godine, javnosti prvi puta predstavljen na UrbanFestivalu u rujnu 2002. te nastavljen izložbom u Galeriji Nova i na ulicama Zagreba u listopadu 2003. Projektom se prije svega želi otrgnuti zaboravu prošlosti, ali i konformizmu povijesti doprinos, utjecaje i život žena koje su sudjelovale u stvaranju ili "samo" svakodnevici Zagreba. Zaboravljena, anonimna, često potiskivana ženska povijest simbolički je predstavljena izborom "anonimnih" biografija koje ilustriraju vremenski period u kojem su živjele.

Projekt se sastoji od nekoliko međusobno povezanih i isprepletenih aktivnosti:

1. Ulična akcija potpisivanja peticija

Tijekom trajanja UrbanFestivala na dvadesetak lokacija u širem središtu grada bit će postavljeni štandovi na kojima će se potpisivati peticija za trajno obilježavanje lokacije i dijeliti promo-materijali, a u cilju informiranja i širenja interesa građana/ki za žensku povijest Zagreba. Materijali uključuju letke s tekstrom o životu i/ili značaju odabrane žene te razglednice. Također, na svakoj će se lokaciji nalaziti i ploča s tekstualnim i vizualnim materijalom.

Direktnim sudjelovanjem građana/ki, odnosno potpisivanjem peticije ostvaruje se njihova interakcija s prostorom grada, a istovremeno se ženska povijest upisuje u locus grada. Svojim potpisom oni ponajprije podupiru značaj zaboravljene/prešućene ženske povijesti Zagreba te sudjeluju u odabiru žena/lokacija za koje će se kasnije lobirati kod gradskih vlasti za trajnim obilježjem. Nadalje, ponavljanjem potpisivanja peticija na odabranim lokacijama uspostavlja se privremeno obilježje te iscrtava karta (povijesti) Zagreba različita od uvriježene.

2. Galerijski postav / promocija knjige

Na gotovo identičan način u galerijskom prostoru bit će postavljeni materijali istovjetni onima na gradskim lokacijama, uključujući peticije, letke, razglednice i ploče. Taj prostor time postaje svojevrstan info-punkt za planiranje "turističkog obilaska", ali služi i kao tradicionalni izlagački prostor.

15. rujna održat će se promocija knjige **Ženski vodič kroz Zagreb** koja je prvi pokušaj da se na jednom mjestu sakupe i predstave biografije dijela žena koje su stvarala povijest Zagreba - bez obzira

radilo se o priznatim umjetnicama, aktivisticama za ženska prava, pionirkama u znanosti i tehnologiji ili "samo" ženama koje su na margini velikih povijesnih događanja u Zagrebu živjele i radile. Knjiga će biti objavljena dvojezično (hrvatski i engleski).

3. Zagovaranje za postavljanje obilježja

Nakon ulične akcije, promocije i distribucije knjige završna faza projekta je predstavljanje potpisanih peticija gradskim vlastima i, zajedno s partnerskim udrugama [BLOK] i B.a.B.e., zagovaranje i lobiranje za postavljanje trajnih memorijalnih obilježja. Trajno obilježavanje predložit će se za manji broj žena, o čemu će se odlučiti uzimajući u obzir njihov značaj, ali i broj prikupljenih potpisa građana/ki.

Sinergija različitih sudionika u realizaciji projekta - građani/ke, volonteri/ke, [BLOK], B.a.b.e., izdavačka kuća Meandar... ojačava zagovaračke pozicije prema široj javnosti te u posljedici čini mogućim fizički otisak ženske memorije u prostor grada.

13. rujna 2006. u 17.00

polazište: booksa, Martićeva 14d

Turističko razgledavanje grada prema Ženskom vodiču kroz Zagreb

organizator: KK Booksa

Prema "ženskoj karti" grada Zagreba iz Ženskog vodiča kroz Zagreb Iva Čaleta stručno nas vodi kroz "žensku" povijest grada, od lokacije do lokacije, od jedne "ženske" price do druge.

Stefan Kaegi <Rimini Protokoll (Švicarska / Njemačka / Int): CARGO SOFIA - ZAGREB

11. 09. 2006. u 18.30 (javna generalna proba) i 21.00

12. 09. 2006. u 18.30 i 21.00

polazak: stara klaonica, Heinzelova 66

predstava

***svjetska večernja premijera**

obavezne rezervacije na: 091/ 2 56 56 56 ili na: info@urbanfestival.hr

ulaz: 31 dizela ili novčana protuvrijednost na dan izvedbe

Uz suradnju: Ventsislav Borissov, Svetoslav Michev i drugi

Koncept - umjetničko vodstvo: Stefan Kaegi

Video: Jörg Karrenbauer

Zvuk: Niki Neecke

Umjetničko-tehnička podrška: Notker Schweikhardt

Tehnička podrška: Andreas Keßler

Producentica: Bettina Land

Njihova imena nalaze se direktno ispod vjetrobrana, oni sjede 2 metra iznad zemlje i imaju 500 konjskih snaga ispod svoje desne noge. Oni su vidjeli sve zemlje Europe, ali gradove poznaju samo po prometnim znakovima. Za njih se regionalne razlike svode na brzu hranu na odmorištima. Bugarski vozači nekada su opskrbljivali Istok trapericama i porno časopisima, a na Zapad odnosili bugarski čaj i poljsko povrće. Časopisi i folk pjesme slave ih kao kauboje ceste. U Europi koja se širi oni su nomadi međunarodne špedicije: više nemaju šatore, još nemaju internet, ali žive i rade na manje od 6 pokretnih kvadrata ispred svog tereta od 40 tona.

Cargo Sofia je živi, življeni prostorni model, preuređeni bugarski teretnjak, koji umjesto robe prevozi priče. Svake večeri pretvara se u dvoranu s velikim prozorom, ozvučenjem i rasvjetom. Gdje je inače roba, sada je publika, sjedi i promatra svoj grad iz promijenjene perspektive. U 90 minuta publika je prolazi svakodnevnicu vozača na duge linije: odmorišta na autocestama, skladišne terminale, granične prijelaze. U ovu ready-made scenografiju tranzita uklapaju se životopisi na asfaltu i priče o teretima, balkanska glazba i vibracije motora. Zagreb je sedma od mnogobrojnih postaja u ovom filmu ceste koji - nije film.

www.rimini-protokoll.de

Martin Nachbar (Njemačka): DÉRIVE RADIONICA

14. i 15. rujna 2006. u 16.00

Goethe-Institut Zagreb, Ulica Grada Vukovara 64

radionica

Tijekom rada na projektu "mnemonic nonstop", Jochen Roller i Martin Nachbar istražili su različite urbane prostore koristeći dérive, tehniku francuskih situacionista koju su prilagodili svom koreografskom djelovanju.

Dérive tehnika predlaže alternativni oblik kretanja kroz gradski prostor: umjesto stizanja iz točke A do točke B na najefektivniji, dakle najkraći ili najbrži način, osoba slijedi tragove drukčijeg koncepta kretanja. Primjerice, taj koncept može biti izведен iz algoritma (npr. "skreni u prvu ulicu desno, potom drugu lijevo") ili temeljen na manipuliranim kartama (npr. korištenje krojačkih nacrta kao karti grada).

Interaktivno razgledavanje grada nudi uvid u ovo istraživanje, ali i formira drugi, doživljajni dio projekta "mnemonic nonstop": interaktivno istraživanje grada u kojem projekt gostuje. Martin Nachbar objasnit će sudionicima radionice svoju verziju dérive tehnike, dati koreografske zapise za određene gradske prostore i pozvati ih da se izgube u gradu, da ga dožive na nove načine i da se, možda, zateknu u neočekivanim situacijama.

Nakon radionice slijedi razgovor s Martinom Nachbarom.

Martin Nachbar je plesač, izvođač i koreograf. Povremeno piše za različite europske plesne i kazališne časopise: etcetera, Brisel, Dance Theatre Journal London i ballettanz. Školovao se na School for New Dance Development u Amsterdamu, u New Yorku te u PARTS u Bruxellesu. Suradivao je s umjetnicima iz različitih sfera umjetnosti: Thomasom Plischkeom, Verom Mantero, Les Ballets C. de la B., Meg Stuart, Thomasom Lehmenom i drugima. Svoje radove predstavio je po čitavoj Južnoj Americi i Europi, a za rad "ja, ja - der dritte man" ("da, da - treći čovjek"), nagrađen je nagradom "Ludwigshafen Choreography Award" za 2006. godinu.

www.jochenroller.de

BADco - Nikolina Pristaš, Ivana Ivković (Hrvatska): *PROTEST*

9. rujna 2006. u 12.00

Cvjetni trg

performans

Postavljajući si pitanje do koje mjere čin protesta može mobilizirati javni prostor i narušiti njegove rituale, analiziramo idealan čin protesta, često ograničen samo na semantičku borbu, putem izvedbene mašine disonantnog govora ulazeći u direktnu komunikaciju s okolišem i prolaznicima, obilježavajući prostor izvedbe samom akcijom, reinterpretirajući odnose svakodnevne komunikacije jednog zagrebačkog trga koji je, daleko od agore, definiran svojom komercijalnom, a u kontekstu niza festivala i promotivnih akcija, i zabavljačkom funkcijom.

Naš čin izvedbe nije i protestan čin sam, naša izvedba parazitira na ideji povijesnog i kulturnog nasljeđa protesta i prepoznatljivim reprezentacijama političkog protesta prizivajući protest kao moć ustrajavanja, moć da se svedenost pretvorи u moć djelovanja.

BADco. je kolaborativna izvedbena skupina koja radi u Zagrebu. Njihov umjetnički rad ne obilježava toliko izbor tema koliko proizvodnja problema kroz specifične načine samoorganizacije autora u procesu rada. Autori na svoje predstave gledaju kao na izvedbene strojeve koji se mogu uključiti u različite referencijske kontekste poput socijalnog, političkog, intimnog, plesnog i općenito umjetničkog. Umjesto tematskog imenovanja (naming) bližeg teatru grupa favorizira plesnu događajnost (eventality). Ključne riječi za naš tematski interes bile bi vitalizam, virusni materijali, kolektiv, put vs. tijelo, iskustvo, strategije gledanja...

www.badco.hr

organizator: [BLOK] – Lokalna baza za osvježavanje kulture - je neprofitna nevladina organizacija koja producira i organizira inovativna umjetnička događanja, radi na širenju i promjeni javnog prostora kroz poticanje participacije građana, hibridne umjetničko-istraživačke projekte usmjerenе na promišljanje društvenih fenomena i urbane strukture. [BLOK] radi na stvaranju i održavanju kontinuiteta umjetničkog djelovanja u javnom prostoru.